

2005–2014 Dekada Edukacji dla Zrównoważonego Rozwoju

Współdziałanie dla przyszłości

W 1992 r., w czasie Szczytu Ziemi w Rio de Janeiro państwa świata opublikowały *Agendę 21*, porozumienie dotyczące działań wybiegających w XXI wiek. Podkreślono w nim, że różne płaszczyzny funkcjonowania człowieka są od siebie zależne i współtworzą jedną rzeczywistość, która, zgodnie z naszymi oczekiwaniami, powinna rozwijać się w sposób harmonijny i zrównoważony.

budowanie bezpieczniejszego, zdrowszego i lepiej funkcjonującego świata, podwyższając jednocześnie jakość życia.

Zrozumieć jak wiele zależy ode mnie

Edukacja dla zrównoważonego rozwoju ma pomagać zrozumieć jak wiele na Ziemi zależy od każdego z nas. Ma w każdym obudzić chęci do poprawy własnego życia, do zaangażowania się w działania

rozwiązania mogą zmieniać się w miarę, jak wzrasta nasze doświadczenie.

Investycja na dłuższą metę

Wartości, które promuje edukacja dla zrównoważonego rozwoju to szacunek dla innych, także dla przyszłych pokoleń, szacunek dla różnorodności i odmienności oraz szacunek dla środowiska i zasobów naszej planety. Znajdują one swoje odbicie w solidarności z najbardziej zagrożonymi, z przyszłymi pokoleniami oraz ze światem przyrody.

Edukacja dla zrównoważonego rozwoju potrzebuje kompetentnych nauczycieli, którzy przyczynią się do kształtowania w nas ciekawych obserwatorów rzeczywistości, ludzi otwartych na rozwiązywanie problemów i współpracę. Wymaga doskonałych materiałów edukacyjnych, dających możliwość zdobywania przez całe nasze życie umiejętności, które przyczynią się do zrównoważenia rozwoju. Wymaga wymiany doświadczeń i popularyzacji przedsięwzięć, które skutecznie przekonują nas, że np. działania na rzecz ochrony środowiska mogą stać się podstawą do sukcesu regionalnej turystyki. Musi być wspierana nowoczesną komunikacją społeczną.

Dekada edukacji dla zrównoważonego rozwoju po raz kolejny stwarza szansę na nauczenie nas i naszych dzieci, że chodzi o wspólny rozwój i przyszłość w harmonijnie rozwijającym się środowisku społecznym, przyrodniczym, gospodarczym i kulturowym.

WANDA JAROSZ

Instytut Ekologii Terenów Przemysłowych

Zrównoważony rozwój to symbol nowej ery, w której gospodarka światowa ma zaspokajać potrzeby i wymagania człowieka, ale jej wzrost powinien mieścić się w granicach „pojemności” Ziemi. Jednak po ponad dziesięciu latach, raporty Organizacji Narodów Zjednoczonych dotyczące stanu wdrożenia rozwoju zrównoważonego i świadomości społecznej na ten temat oraz metod i treści edukacji nie brzmiały zbyt optymistycznie. Wykazano w nich konieczność podjęcia intensywnych i długofalowych działań edukacyjnych zarówno w wymiarze globalnym, jak i skierowanych do wszystkich społeczności lokalnych. UNESCO pod patronatem ONZ ogłosiło lata 2005-2014 Dekadą Edukacji dla Zrównoważonego Rozwoju. W 2005 r. w Wilnie na spotkaniu wysokiego szczebla ministerstw ds. środowiska oraz edukacji została przyjęta Strategia Europejskiej Komisji Gospodarczej ONZ dotycząca Edukacji dla Zrównoważonego Rozwoju.

Podstawą edukacja

W *Agendzie 21* przyjęto, że podstawą zrozumienia na czym polega zrównoważony rozwój będzie edukacja, która pozwoli ludziom na zdobycie umiejętności łączenia w działaniach zagadnień rozwoju i środowiska oraz stosowania i promocji tych wartości w życiu. Edukacja jest warunkiem koniecznym do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju. Rozwijają i wzmacniają zdolność poszczególnych osób, grup, organizacji oraz państw do dokonywania ocen i podejmowania decyzji na rzecz zrównoważonego rozwoju. Wytwarzając zmiany świadomości umożliwiła ludziom

społeczne i umocnić wiarę w słuszność własnych przedsięwzięć. Tak pojęta edukacja staje się wyzwaniem dla każdego z nas, dla wszystkich społeczeństw świata, bowiem uczy patrzenia na własne życie z perspektywy jutra, którego istnienie zależy od naszych dzisiejszych zachowań. Jak ogromne znaczenie ma edukacja dla zrównoważonego rozwoju uświadamiamy sobie obecnie, gdy coraz częściej dotykają nas skutki zmian klimatu, niejednokrotnie nieodwracalne i generujące kolejne zmiany jak efekt domina.

Dlatego nie można stać beczynnie. Każdego dnia podejmowane są bowiem decyzje dotyczące społeczeństwa, gospodarki, technologii, kultury i środowiska, które wpływają na jakość naszego życia dzisiaj i w przyszłości. Mamy prawo i obowiązek wpływać na kształt wdrażanych rozwiązań nie tylko w swoim własnym imieniu, ale również w imieniu przyszłych pokoleń i przyrody. Stąd konieczna jest zaangażowana postawa, system wartości i umiejętność podejmowania wyboru. Natomiast rozwój zrównoważonego społeczeństwa powinien stanowić stały proces uczenia się, odkrywania zagadnień i problemów, na które właściwe odpowiedzi i

Oprócz ochrony środowiska, wśród kluczowych problemów zrównoważonego rozwoju znajdują się między innymi kwestie zmniejszenia ubóstwa, obywatelstwa, pokoju, etyki, odpowiedzialności w kontekście lokalnym i globalnym, demokracji i rządów, sprawiedliwości, bezpieczeństwa, praw człowieka, zdrowia, równouprawnienia płci, zróżnicowania kulturowego, rozwoju miast i wsi, gospodarki, modeli produkcji i konsumpcji, odpowiedzialności zbiorowej, zarządzania zasobami naturalnymi oraz zróżnicowania biologicznego i krajobrazowego.

